

לתבונת הפסוקים הנ"ל, תבאמו ותשעמו בהר
נחלתך מכון לשבתך פעלת יי וכו', רצ"ל אתה
פעלת מן ימי בראשית שיהיה מכון לשבתך, כי
קנית שם מקום כביכול, וכי תימא הרי עבדו שם
עבודה זרה, לזה אמר יי ימלך לעלם ועד, על
כן מקום שקנתה מלכות שמים מקום שוב אין
מקום וכו', והבן הדברים.

לקנות שם מקום (כי מלכותו לעד קימת), ואמרו
רז"ל (במד"ר יב ד) באבן שתיה שממנה השתת
העולם, כביכול בשעת בריאת העולם התפלל
הקב"ה שם ואמר יהי רצון שיכבשו רחמי את
פעסי ואכנס וכו', ואם בן קנתה מלכות שמים
שם מקום ושוב אין מקום להשראת וכו' כי
מלכותו ית"ש לעד קימת עיי"ש, ועל פי זה

אוצר החכמה

מאמרי חדש אייר

מאמר א

מהות החדש

בו ידבר הצרופ של הוי"ה השולט בחדש הזה, וסגלת החדש וכל הזמנים אשר
בזה החדש.

הנ"ל המאיר בחדש אייר הוא יתהלל המתהלל
השכל וידע והוא מסגל להשכלה וידיעה כענין
תפלין דרבנו תם, על כן שיך לחדש הזה בריאת
ההרהור שהוא במח ההשכלה, ועין מה שכתבתי
עוד במאמר ב' פסח שני (סימן ג) ענין (פסחים ה.) ו'
מוסיף על ענין ראשון, ובענין (ברכות כ:) הרהור
כדבור דמי (סימן ב).

א) צרופ הוי"ה השולט בחדש הזה יהה"ו, יוצא
מפסוק בראשי תבות (רמז ט כג) יתהלל
המתהלל השכל וידע (משנת חסידים מסכת אייר סין פ"א
א), וכאשר תבונת בדברי מרן האריז"ל בסוד תפלין
דרש"י ותפלין דרבנו תם (פרע"ח ש"ו פ"ט) הנה תפלין
דרש"י הוא הוי"ה כפשוטה המאירה בחדש ניסן
היוצא מפסוק (תהלים צו יא) ישמחו השמים ותגל
הארץ, ותפלין דרבנו תם הם בסוד צרופ יהה"ו
היוצא מפסוק יתהלל המתהלל השכל וידע, וכתב
האריז"ל (שער היחידים פ"ה) שהתפלין הללו הם
מסגלים מאד להשגת חכמה"א (נראה לי כי המה
בסוד המחין דאבא חכמה על כן הצרופ הזה נרמז
בפסוק הנ"ל השכל וידע), כאשר תבונת כל זה
תבין כי גם החדש הזה אשר מאיר בו הצרופ הנ"ל
מסגל להשגה.

א) חדש אייר הוא נבחן ומנסה בחכמת הרפואה,
שהוא מסגל לרפואה להריק האצטומכא
מן העפושים וחלשת המרה, ונראה לי הטעם
דנשאר זה בסגלה בחדש הזה, דהנה כל החלשות
והחלאים על פי הרב באים מן המאכלים שאינם
לפי מזג האדם, והנה בחדש הזה התחיל המן לירד
(תהלים עח כה) לחם אבירים (יוקא עה:) לחם הנבלע
באברים, ולא היה בא מזה שום חלי ושום מכאוב,
נמצא בחדש הזה נתרפאו כל החלאים, על כן
נשאר טבע קים בחדש הזה סגלה לרפואה, עין מה
שכתבתי לקמן סימן ה'.

ב) בספר יצירה (פ"ה מ"ט) המליך אות ו' בהרהור
וקשר לו פתח וצרפן זה בזה וצר בהם
שור בעולם ואייר בשנה וכוליא ימנית בנפש זכר
ונקבה, עד כאן, על פי הדברים הנ"ל כיון שהצרופ

ד) **חדש אייר נקרא במקרא ז"ו** (מ"א ה, א לו), הנה אמרו רז"ל (מכילתא בשלח יז) לא נתנה תורה אלא לאוכלי המן, הנה בחדש סיון נתנה התורה, וירידת המן שהוא הכנה לתורה היה תחלת ירידתו באייר, והנה בריאת חדש אייר היה על ידי אות ו' כמו שכתבתי לעיל (ב) מן ספר יצירה, ובריאת חדש סיון היה על ידי אות ז' כמבאר בספר יצירה (שס), והנה התורה נסמכת לאוכלי המן שירד בחדש הזה, על בן החדש הזה נקרא ז"ו, אות הז' נסמכת אל אות ו', לרמוז לא נתנה תורה אלא לאוכלי המן.

ה) **נקרא זה החדש אייר**, אמרו דורשי רשומות (קרינים ז דן ידן יב, מג"ע ואתחנן קכא) שהוא ראשי תבות אברהם יצחק יעקב רחל (מג"ע שם) הם ד' רגלי המרפבה, ואפשר להיות החדש הזה הכנה לתורה, והכנה לתורה היא על ידי המדות, על בן מעשה אבות קדמה בתורה אל המצות, כי במעשי אבות מבארים המדות, על בן מנהג ישראל ללמד מסכת אבות בימים ההם, וכפי דרכנו נקראת מסכתא זו אבות, מפני שכל המדות והסידות המבאר במסכת זו הכל נלמד ממעשי אבות כאשר הוא בכתובים אצלנו (דברים נחמדים תחלת מס' אבות), ועוד נקרא החדש אייר בגימטריא אר"ה, ומבאר בזהר (ח"ג רצב:) שהוא לשון רפואה כמה דאת אמר (ירמ' ל יז) כי אעלה ארוכ"ה לך, והחדש הזה הוא בסגולה לרפואה כמו שכתבתי לעיל סימן ג', ועין מה שכתבתי במאמרי השבתות (מא' ח ס' כא) בענין כסא [כוס] דוד רכ"א לגין כוסי רוי"ה הוא אר"ך עין שם.

ו) **הנה גם מתנת הבאר נתן לישראל בחדש הזה חדש אייר**, הנה הוא גם בן מטעם המבאר לעיל (סימן ד' ה) שהחדש הזה הכנה לתורה, והנה הבאר מסגל לידעת והשגת התורה, וידוע (נגיד ומצוה, פרע"ח שער הנהגת הלמוד (דפוס דובראונא)) מה שעשה מרן האריז"ל לתלמידו מהרח"ו זללה"ה ששטט עמו בספינה ונתן לו לשתות מימה של טבריה ממקום הכברה בים ששם הוא הבאר, ואמר לו שבזה יהיה לו לב מבין וידעה והשכל ברזון דאורייתא, ואנב

באתי להודיעך (עין תשרי מאמר י סימן יג-יח) מה שהקשו הקדמונים מפני מה צוה הש"י לעשות זכר לענני כבוד ולא צוה לעשות זכר למן ובאר, נראה לי הטעם מבאר בפסוק (ויקרא כג מב-מג) בסכת תשבו וכו' כי בסכות הושבתי את בני ישראל בהוציא אותם מארץ מצרים, רצ"ל מתנת ענני הכבוד היה תקף בחדש ניסן בהוציאו אותם מארץ מצרים, וכתוב (דברים טו ג) למען תזכר את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חיידך, על בן מחיבים לעשות זכר לענני כבוד שהיה תקף בעת צאת בני ישראל ממצרים, מה שאין בן מתנות באר ומן זה לא נתן להם עד חדש אייר.

ז) **מלתמת עמלק היתה בחדש אייר**, כבר כתבתי לך אשר החדש הזה מסגל להכנה לדיעת התורה, הנה כאשר רפו ידיהם מן התורה (שמות יז ח) ויבא עמלק וילחם עם ישראל ברפידם (אשר רפו ידיהם כמו שאמרו רז"ל (סנהדרין קו:)), הנה ידוע עמלק הוא מבחינת הדעת דסטרא אחרא כאשר כתבנו במקומו (אדר מאמר ג דרוש א), הנה בחדש הזה שהוא מסגל להכנת ידיעת התורה (כאשר נרמז הצרוף של החדש יתהלל המתהלל השכל וידע), כאשר רפו ידיהם אזי בא עמלק שהוא הנגוד הדעת דסטרא אחרא, וצוה משה ליהושע להלחם עמו שהוא מזרעא דיוסף דכתיב ביה (דברים לג יז) כבוד שורו הדר לו, (יצירה פ"ה) והחדש הזה מזלו שור, כל זה נראה לי והמשכיל ירחיב הדברים.

ח) **התחלת בנין בית המקדש הראשון היה בחדש אייר** (מ"א ו א), הנה החדש הזה הוא מוכן ומסגל לידעה כמו שנרמז בצרוף השם השכל וידע, ומן הידיעה יש הכנה לעבודה, ואמר דוד לשלמה (דבה"א כח ט) דע את אלקי אביך ועבדהו וכו', על בן בחדש הזה יסד שלמה יסודי בית המקדש מקום העבודה.

ט) **על פי סדר הדגלים החדש הזה מיחס לשבט יששכר** (שערי אורה ש"ה סה:), נכתב בו (דבה"א יב לג) ומבני יששכר ידע"י בינה וכו' בענין צרוף

ביעקב שהם"ם שזאבב עמו הוא שקטרג עליו על שאמר (בראשית כח כב) וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך ולא עשר את בניו, באותה שעה הפרש לוי למעשר, והנה אמרו המקבלים בקבלתם דהנה יעקב אמר עשר אעשרנו תרין עשורין והוא חמש, אשר על זה סמכו בתקנת אושא (פסכות ג) המבזבז אל יבזבו יותר מחמש, א).

החדש הזה שהוא השכל ויד"ע כנזכר לעיל, והנה בחדש הזה היתה התחלת עבודת הלויים משא בכתף, פי (פמדרי י יא) בעשרים לחדש הזה נעלה הענג, והנה תבין, החדש הזה מיחס ליששכר, וכן בחדש התחילה עבודת שבט לוי משא בכתף, תבין היטב על פי מה שכתבתי במקום אחר (כסלו טבת מאמר ה סימן ג) בשם הקדמונים, הא דאמרו רבנן

מאמר ב

פסח שני

בו ידבר מעניני פסח שני.

אוצר החכמה

צרופי תפלין דרש"י ודרבנו תם מחין דאבא ואמא כמו שכתבתי לעיל והם בבחינת רעין דלא מתפרשין, על כן מי שלא היה טהור בניסן יאכל קדשיו באייר, הבן, כל זה הנני כותב בדרך אפשר והשם הטוב יודע האמת.

א) ענין פסח שני בחדש אייר, נראה לי על פי מה שכתבתי במאמר א' (סימן א), דהנה צרוף הוי"ה של חדש ניסן הוא הוי"ה בסדרה, וכבר ידעת (פרע"ח ש"ו פ"ט) ד' פרשיות שבתפלין המה רמזים בשם הוי"ה, והנה תפלין דרש"י הלא הם כסדרן קדש, והיה כי יבאך, שמע, והיה אם שמע, והם נגד צרוף הוי"ה בסדרה, והמה בחינת מחין הבאים מן אמא בינה, והנה צרוף הוי"ה של חדש אייר הוא יהו"ו כפי צרוף תפלין דרבנו תם שהם בחינת מחין דאבא חכמה, והנה ידוע לך מסוד הכתוב (ויקרא טו יט) וטהרו וקדשו וכו' טהרה בבחינת בינה אמא, קדשה בבחינת חכמה אבא שנקרא קדש, והם תמיד בסוד תרין רעין דלא מתפרשין (ח"ג ד, ע"כ במשניות ב' הסדרים קדשים טהרות נדמוין בפסוק (שע"ג לג ו) והיה אמונת וכו' חכמת ודעת בחבור הו', (וגם תראה סוף סדר קדשים קנים פ"ג מ"ו) קדם שמתחילין בסדר טהרות מדבר שם בזקני תלמידי חכמים כל זמן שמוקינין דעתן מתישבת עליהן, הבן, על כן האוכל קדשים צריך להיות טהור ומי שאינו טהור לא יאכל מן הקדש, הנה אלו הב' תרשים ניסן אייר הנה צרופיהן בענין

ב) ענין מה שכתבתי במאמרי חדש ניסן מאמר א' (סימן ד מספר יצירה ה) המליך אות ה' בשיחה וכו' וצר בו טלה בעולם וניסן בשנה וכו', המליך אות ו' בהרהור וכו' וצר בו שור בעולם ואייר בשנה, מזה התבונן (ברכות כ:) הרהור כדבור דמי, הנה ניסן מקריבין קרבן פסח הוא נדרש פה סח כמבאר בכתבי מרן (פרע"ח שכ"א פ"ו), והנה החדש מסגל לזה כי הוא בחדש השיחה, ומי שלא קרב קרבנו בחדש השיחה מחמת אנס טמאה ודרך רחוקה, הנה ישלים בחדש הרהור כי הרהור כדבור דמי.

ג) ותתבונן לפי הנ"ל גם כן מפני מה (פסחים ה.) ו' מוסיף על ענין ראשון, כי חדש אייר הוא נוצר באות ו', והוא נתוסף על חדש ניסן, שאם לא קרב קרבנו בניסן יקריבנו באייר.